

Nieuwsblad van en voor alle bewoners van het Van Stolkpark en de Scheveningse Bosjes. Uitgave van de Wijkvereniging 'Van Stolkpark'

Ruim 100 jaar geleden II

Sprokkels uit de Notulen van de Commissie van Fabricage

TRAMS EN TREINEN NAAR SCHEVENINGEN

Toen in 1653 Constantijn Huygens met het idee kwam een verharde weg naar Scheveningen aan te leggen, ontmoette hij daarbij niet veel enthousiasme. Pas in 1663 kwam het na veel geharrewar bij de Staten van Holland tot uitvoering van deze verovering op de wildernis. In 1665 was de kaarsrechte met klinkers bestrate weg dwars door een woelige duinenzee een feit: een 'rijpad' in het midden voor de wagens en koetsen, en aan weerskanten een beschulpt - met schelpen belegd - wandelpad en met bomen beplante hoge dijken om stuivend zand tegen te houden. Ter

bestrijding van de kosten werd een tol geplaatst aan het begin van de Scheveningsestraatweg. De Staten van Holland en het Stadsbestuur van Den Haag deelden gelijkelijk in de opbrengsten uit de pacht van de tol, maar waren evenzeer gelijkelijk financieel verantwoordelijk voor het onderhoud van de weg.

In 1819 opende de Gemeente 's-Gravenhage met de Commissie voor het Amortisatiesyndicaat - belast met de aangelegenheden van de eigendommen van Domeinen - onderhandelingen over overname van de helft van de Scheveningseweg. Het onderhoud liet toen al jaren te wensen over. Pas in 1831 werd de Gemeente eigenaar van de duingronden aan de noordoostzijde van de Scheveningseweg. Die duingronden strekten toen al tot ver in het grondgebied dat tot de gemeente Wassenaar behoorde. De overname bood nog meer mogelijkheden: de uit 1828 daterende Burgerlijke Begraafplaats kon eindelijk uitgebreid worden, het graven van het Schevenings Kanaal kon voortgezet worden, en er was gelegenheid om een weg door de duinen naar het Badhuis van Jacob Pronk aan te leggen. In 1882 kwam er een uitbreiding van het Haagse grondgebied door een grenswijziging met de gemeente Wassenaar. Daarna kon de begraafplaats verder worden uitgebreid, een tramlijn in het talud van de Koninginnegracht worden aangelegd, de badplaats verder worden uitgebreid en een begin gemaakt met de woonwijk, die nu bekend staat als het Belgisch Park.

Het personen- en goederenvervoer naar Scheveningen vond in het begin van de 19e eeuw nog plaats met koetsen en wagens. In november 1854 ontving de gemeenteraad een verzoek van Armand Bouquié uit Parijs om concessie voor een railweg in het midden van de Scheveningsestraatweg en de Keizerstraat. De commissie beschikte afwijzend op het verzoek, omdat zij van

mening was dat de rijbreedte van de weg dit niet toeliet. In december 1858 deed hij een tweede poging, en nu wordt er gesproken over aanleg en de exploitatie van een ijzeren weg van hier naar Scheveningen voor rijiugen met paarden (tramway). Ook deze keer ving hij bot, omdat de Gemeente inmiddels in onderhandeling was met de vasthoudende Cornelis Soetens, die vanaf oktober 1858 verzoeken om concessie indiende voor een railroute met paarden en rijiugen vanuit het centrum van Den Haag over de Scheveningseweg naar Scheveningen, met als eindpunt het Badhuis. Op dat moment had de Commissie van Fabricage, die wel voorstander was van versnelde middelen van vervoer, twijfels of de Kneuterdijk en het Voorhout wel ontsierd zouden moeten worden door een bureau voor de afgifte van plaatsbriefjes aan een publiek dat altijd niet tot het mooiste zal behoren. Het wegens de stank verafschuwde vervoer van vis door vischkopers werd als bezwaarlijk ervaren. Een volgend bezwaar was dat mogelijk bij het overhangen van sommige boomen voor een der omnibussen de onmogelijkheid zou bestaan om te passeren. Ook vormde jarenlang een punt van discussie waar op de Scheveningseweg de rails zouden moeten komen te liggen: op het middengedeelte waar de wagens reden of op het paardrijpad. De Commissie betrok ook in haar overwegingen de aanleg van een railroute langs het Kanaal en over de Koninginnebrug door de duinen naar het Badhuis. Voor deze route vraagt Soetens in november 1858 om een concessie. De Commissie wilde echter wel eerst eens een proef getoond zien van wat Soetens nu eigenlijk wilde. Na veel problemen werd in maart 1859 de proef afgelegd, waarna voor de concessie voor Soetens groen licht werd gegeven. Uiteindelijk kreeg Soetens zijn in april 1862 concessie voor een ringlijn van de Kneuterdijk, Parkstraat, Scheveningseweg en Keizerstraat naar het Badhuis en

Inhoudsopgave

- 1 Ruim 100 jaar geleden II
- 3 Grondwater
- 4 Uitdunnen van de Scheveningse Bosjes
- 5 Bouwen en Breken, Evenementencommissie
- 6 Korte berichten, Nieuw contract wijkbeveiliging
- 7 Algemene ledenvergadering, Actief in de wijk
- 8 Babysitters
- 8 Verenigingsadressen/info wijk

vandaar langs de Nieuwe Badweg over de Wittebrug, langs de Koninginnegracht, Tournooiveld en Lange Voorhout terug naar de Kneuterdijk. Soetens bleek echter niet in staat om de verlangde waarborgsom van 1000 gulden bijeen te brengen, zodat op 1 december 1862 de concessie weer werd ingetrokken.

Het idee van Soetens werd overgenomen door de Dutch Tramway Company Limited, die als Nederlandsche Railroute Maatschappij op 23 juni 1864 de eerste tram - voor genodigden - liet rijden. Het geheel van mahoniehout vervaardigde rijtuig was sierlijk beschilderd met het DTC-monogram en het Haagse gemeentewapen. Met een gewelfd dak bood het het een fraaie aanblik. De banken in het rijtuig waren van klaprooskleurig fluweel.

In 1855 begonnen de onderhandelingen over een spoorverbinding met Scheveningen. Men verschilde van mening, of deze lijn zou moeten komen vanaf de Koekamp langs het Schevenings Kanaal naar Scheveningen of achter het Haagse Bos om. Uiteindelijk werd gekozen voor een route buitenom - het stationsgebouwtje op de hoek van Van Alkemadelaan en Pompstationsweg bestaat nog steeds - en eindigde op de plaats waar nu het Europa Hotel staat. Nadat de rails tijdens WO II waren opgebroken werd de route nog na de Tweede Wereldoorlog feestelijk heropend, maar dat was van korte duur.

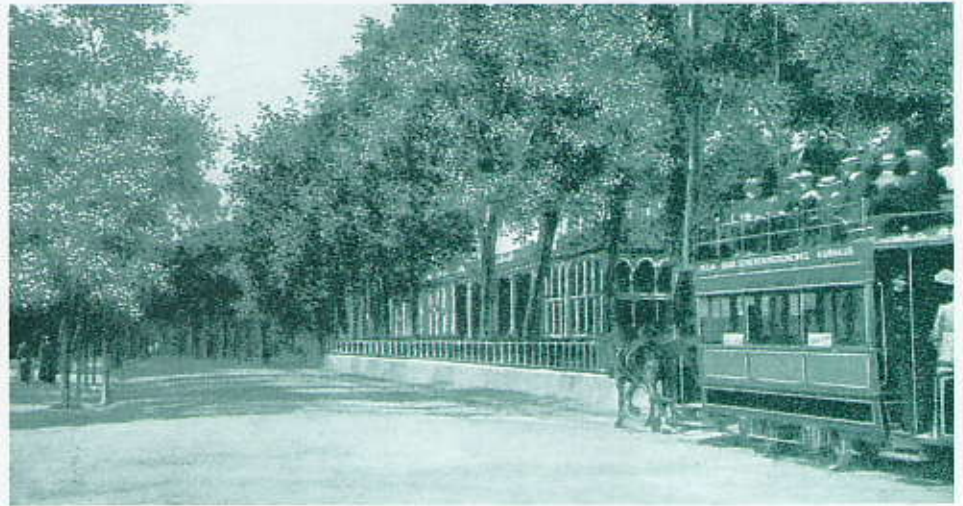
VERBINDING TE WATER

Behalve over de weg waren er regelmatig ideeën om met een stoombootdienst het Kanaal af te varen naar Scheveningen. Met vis werd er al regelmatig gevaren. De vis kwam naar de laadplaats aan het Kanaal bij de Wittebrug, soms via de Hondenweg (later Kanaalweg) met hondenkarren en werd daarna per schuit naar Rotterdam gebracht.

Korte tijd was er een gondelverbinding tussen Den Haag en Scheveningen. Een enkele reis kostte 35 cent. De gondelverbinding is tot 1940 voortgezet.

GAS EN BOMEN

In 1850 werden in Den Haag de eerste gaspijpen gelegd. Het was zo'n succes dat al in 1852 geconstateerd moest worden dat de beschikbare hoeveelheid amper voldoende was voor de behoefte aan gas voor winkels en voor verlichting. In datzelfde jaar waren er al twaalf reverbères (hanglantaarns), die 40 gulden per stuk kosten, geplaatst langs de Scheveningseweg. In de begroting van 1859 wordt een uitbreiding van verlichting op Scheveningen voorgesteld door het aantal hanglantaarns op 35 en het aantal gewone lichten te brengen op 101 stuks, een uitbreiding van respectievelijk 25 en 35 lantaarns, waarmee een bedrag van 820 gulden gemoeid was. Het onderhoud was omslachtig: er moest jaarlijks geverfd worden. Het

De eerste tram op de Scheveningseweg, in Hotel de la Promenade

stelsel was sterk aan slijtage onderhevig, en regelmatig moesten de touwen vernieuwd worden en de palen - bronskleurig - geverfd worden. Het feit dat het aaneenlassen van de gaspijpen niet eenvoudig was merkte men vooral aan de bomen. Zoals het gemeenteraadslid Mr. A. de Pinto in 1852 beweerde hadden oudere bomen daar veel meer last van dan jongere bomen. Toen burgemeester Storm van Apeldoorn in maart 1859 bij zijn Haagse collega informeerde naar een mogelijke invloed van de gasverlichting en naar het plantenleven en het kwijnen en sterven van houtgewas en bomen door gaslekkages kon de Commissie de burgemeesters alleen maar bevestigen dat zulks ook in Den Haag het geval was, maar dat het wel zaak was bij het leggen van de pijpen strenge voorschriften te geven.

'WANDELINGEN' IN DE BOSJES

De Scheveningse Bosjes vormden een recreatiegebied bij uitstek. Echter, halverwege de negentiende eeuw was het duinterrein nog een onontgonnen wildernis. De eerste uitspanning waar verversingen konden worden verkregen werd in 1828 op Halfweg of Het Rond gebouwd nabij de Promenade. Het eenvoudige gebouwtje breidde uit tot de uitspanning Buitenlust, die verder als Klein Zorgvliet door het leven ging nadat de kroonprins Willem - de latere koning Willem II - deze kocht in 1837. Rond 1868 werd het opnieuw uitspanning. Pas in 1877 werd het verbouwd en uitgebreide Klein Zorgvliet Hôtel de la Promenade. Vanaf de overname van de Bosjes in 1831 toonden Burgemeester en Wethouders zich bezorgd over de handhaving van de recreatieve functie, die met de term wandelingen werd aangeduid. Regelmatig wordt het handhaven van deze functie aangewend om uitgaven van gronden in erfpacht voor bebouwing te weigeren. Bebouwing aan de noordoostzijde van de Scheveningseweg werd toegestaan vanaf de in 1848 aangelegde MacAdamweg in de richting van het dorp. In 1855

werd onder leiding van bouwpastoor Sniekers de bouw van een Rooms-Katholieke kerk aan de Scheveningseweg begonnen. Kort daarna werd ook een pastorie naast de kerk gebouwd. Het gebied dat later Van Stolkpark zou worden bestond uit verspreide stukjes grond in erfpacht of in huur uitgegeven aan Scheveningers die hier aardappels verbouwden. Eind 1860 werd aan de meester timmerman, Johannes Joris Schippers, die zelf aan de Korte Poten woonde, toestemming gegeven op zijn halve hectare grond vlak achter Klein Zorgvliet een houten vinkenhuisje te bouwen. Eind 1866 vroeg Schippers om nog een aangrenzend stuk bosgrond van 45 el lang en 7 el breed (300 vierkante meter) in erfpacht, met de mededeling dat de beplanting schadelijk was voor de vinkenbaan, en hij die dus wel zou verwijderen. De gemeenteraad reageerde afwijzend op zijn verzoek. Het terrein lag vlak aan de tussen 1867 en 1874 gegraven Waterpartij en bleef - ook nadat Thomas van Stolk het in 1874 gekocht had - onbebouwd, tot in 1892 Jan Hendrik de Groot er zijn villa Devonía bouwde. Naast Devonía werden nog een achttal villa's gebouwd, die tezamen het Cremerpark vormden. Een tweede vinkenbaan lag vanaf 1862 op het terrein De Beerepoot, langs het Kanaal. De eigenaar van deze vinkenbaan, Dirk Louis Welsink, had maar een paar jaar genoeg van zijn hobby. Toen de 's-Gravenhaagsche Wasch- en Bleekinrichting op het naastgelegen terrein haar activiteiten begon, was het met het plezier van de vinkenbaan afgelopen en vroeg hij B&W in 1866 zijn erfpacht te beëindigen.

Het verbeteren en uitbreiden van de Wandelingen kreeg pas extra aandacht vanaf 1860. Aan het eind van de Commissievergadering van 1 november 1860 stelde de voorzitter, burgemeester Jonkheer Mr. François Gerard Abraham Gevers Deynoot, voor om aan de (landschaps)architect Zocher het verzoek te doen een plan te vervaardigen tot uitbreiding en verbetering der Scheveningsche bosschen. Voor dit plan werd

2000 gulden beschikbaar gesteld. Het voorstel werd met vreugde aangenomen. Met Zocher had de gemeente een goede band. Al eerder had hij geadviseerd en getekend voor het Voorhout en het Willemspark.

Interessant is te weten welke (vaste) planten en heesters gemeentearchitect Zeger Reijers in 1854 wilde bestellen voor de perken in de gemeenteweide aan de Scheveningseweg: groene ceders, witte sneeuwballen, rode lijsterbessen, donkergroene en bonte hulst, paarse, franse siringen en paarse rhododendrons. In plantsoenen in de stad werden rode stokrozen, gele franse zonnebloemen, meidoorns en goudenregens geplant. Enkele jaren later wordt er ook gesproken van iepen, als straatbomen langs het Voorhout en de Bogt van Guinea (het latere Huijgenspark). Kastanjes werden geplant in het Willemspark en langs de Scheveningseweg. De kastanjes werden als volwassen bomen gekocht en geplant, al kostte het moeite om die te kopen. Het aanbod van oud-gemeenteraadslid D.J.H. Boellaard om op zijn buiten Kraayenburg, gelegen aan de oostzijde van de Vliet tussen Rijswijk en Delft, 104 iepenbomen

over te nemen voor € 450 werd met graagte aangenomen.

In 1868 ontstond er veel kritiek toen, nadat een eerste serie Italiaanse populieren het als straatbomen langs de Kerkhoflaan niet hadden kunnen bolwerken, er een tweede serie geplant werd die het ook niet hield. Het werd geweten aan de grote droogte dat jaar.

Gesproeid werd er sinds 1856 met waterkarren, waarvan de gemeente er aanvankelijk twee en later drie bezat. Regelmatig wordt er melding gemaakt van het aantal keren dat men, soms enkele keren per week in droge zomers, met de sproeiwagens langs de Scheveningseweg gereden had. Een deel van wat er in de plantsoenen geplant werd was afkomstig van de Gemeentekwekerij aan de Sprank achter het Kanaal bij de Wittebrug, ten dele moest er bijgekocht worden.

In november 1865 kreeg Dr. W.C.H. Staring toestemming om uit zaden dennen te kweken. De dennen werden later uitgeplant in de duinen langs het Kanaal bij de Koninginnebrug (Wittebrug), tus-

sen de Kanaalvilla en de Wasserij. Het Sparrenbos, dat hieruit ontstond werd per ongeluk in het begin van de Tweede Wereldoorlog gekapt.

Bijna was er in de Bosjes een Zoologisch-Botanische Tuin gekomen. Een commissie onder voorzitterschap van Mr. A.J.C. Maas Geesteranus deed een verzoek aan de Gemeenteraad om voor een schappelijke prijs een terrein, achter de Israëlitische Begraafplaats tot aan de tuin van J.A. van den Bosch (de huidige begraafplaats Sint Petrus Banden) voor dat doel beschikbaar te stellen. Daar had de Commissie wel oren naar. Het plan verdween echter geruisloos van tafel toen in december 1860 Maas Geesteranus en de zijnen hun oog lieten vallen op een terrein tegenover de Koninginnegracht, waar de tuin ook werd aangelegd en - beter bekend als de Dierentuin - tot in de Tweede Wereldoorlog standhield.

Wordt vervolgd

Anneke Landheer

(GROND) WATER OVERLAST

WERKGROEP WATEROVERLAST.

Volgens informatie van de Haagse Koepel is er in diverse haagse wijken sprake van een vorm van grondwater overlast. Daarbij gaat het onder meer over:

- Water overlast na hevige regenval, waardoor straten en/of tuinen voor korte of lange tijd onder water staan;
- Hoge grondwaterstanden, waardoor kelders min of meer permanent nat zijn;
- Lage grondwaterstanden, waardoor houten paalkoppen tijdelijk of permanent droog komen te staan, en daardoor kunnen vergaan.

De Haagse Koepel heeft in november 2002 een bijeenkomst belegd over deze problematiek, en daarin is besloten een werkgroep Wateroverlast op te richten. Het is nu nog te vroeg om over de eerste conclusies van deze werkgroep te kunnen beschikken. Zodra daarover meer te melden is, zal dit via de website www.haagse-koepel.nl bekend gemaakt worden.

Wel kan er al iets gezegd worden over de taakverdeling in ons land m.b.t. water. Daarbij vallen het drinkwater, het rioolwater, het open water, en het diepe grondwater onder verantwoordelijkheid van de overheid, de waterschappen, en de drinkwaterbedrijven. De provincie is in principe verantwoordelijk voor het beheer van het diepe grondwater, de waterschappen gaan over het open water, en de gemeenten zijn verantwoordelijk voor de afvoer van afvalwater en regenwater uit de

bewoonde gebieden.

AFVOER VAN REGENWATER.

Uit de gangbare praktijk is gebleken dat er een economische grens is voor de maximale capaciteit van een rioelstelsel om zeer hevige regenbuien af te voeren, zonder dat daarbij in uitzonderingsgevallen voor korte tijd water op straat en / of in de tuin staat. Het probleem dat zich daarbij echter voordoet is, dat bestaande rioelstelsels zijn ontworpen op basis van een norm (de zgn. "maatgevende regenbui"), die gebaseerd is op de regenintensiteiten zoals die zich in het verleden hebben voorgedaan.

Volgens de huidige inzichten worden we mogelijk in de nabije toekomst geconfronteerd met een klimaatverandering, die mogelijk zal leiden tot zwaardere en langer durende maatgevende

Regenbuien dan in het verleden het geval waren. Die nieuwe norm kan dan worden gebruikt voor het ontwerp van nieuwe rioelstelsels en de vervanging van bestaande rioelstelsels. In het laatste geval kan het enige decennia duren vóór die nieuwe norm daadwerkelijk tot een groter riool in de straat voor de deur zal leiden.

RELATIE TUSSEN RIOELSTELSEL EN GRONDWATERSTAND.

Met betrekking tot de beïnvloeding van de grondwaterstand door het rioelstelsel zijn er

een aantal mogelijkheden. Óf het riool is oud en vertoont lekken, óf het riool is relatief nieuw en redelijk waterdicht. Bij een lekkend riool kan bij regenval water uit het riool stromen, en een verhoging van de grondwaterstand veroorzaken, terwijl tijdens droge perioden het lekke riool juist als drainage kan werken, en derhalve verlaging van de grondwaterstand bewerkstelligt.

Bij een relatief nieuw riolerings is nauwelijks enige beïnvloeding van de grondwaterstand te verwachten. Wel zijn er voorbeelden bekend van situaties waarbij, ná de aanleg van een nieuw riool, de kelders van de aangrenzende woningen plotseling onder water kwamen te staan, omdat de drainerende werking van het oude - lekkende - riool niet meer aanwezig was!

DIEP GRONDWATER / ONDIEP GRONDWATER.

Het onderscheid tussen deze beide begrippen hangt nauw samen met de bodemgesteldheid in de lage delen van ons land. Deze wordt in het algemeen gekenmerkt door een of meer boven elkaar gelegen waterdoorlatende zandpakketten, die gescheiden worden door minder waterdoorlatende lagen, bestaande uit klei en/of veen.

Bij "diep grondwater" is sprake van grondwater, dat zich in de dieper gelegen zandpakketten bevindt. Dit water wordt - binnen

de daartoe gestelde grenzen van het provinciale grondwaterbeheer - voornamelijk gebruikt voor de drinkwatervoorziening. De provinciale beheersmaatregelen richten zich daarbij op het voorkómen van mogelijke verdroging van de bovenliggende gronden, en het voorkómen van mogelijke vervuiling van het grondwater door menselijke activiteiten. Het "ondiepe grondwater" is het grondwater dat zich in de bovenste bodemlaag bevindt. In vlakke gebieden zonder open waterlopen, zal het regenwater voornamelijk in verticale zin zijn weg naar beneden moeten vinden. Als die bovenste bodemlaag zandig is, zal (een deel van) de neerslag in de bodem worden geborgen. Op klei- en veengronden is die opslag capaciteit echter veel kleiner, en zal er dus eerder sprake zijn van plassen water aan de oppervlakte van het terrein.

ONDIEP GRONDWATER TUSSEN WAL EN SCHIP?

In landbouwgebieden zijn de waterschappen verantwoordelijk voor het zo goed mogelijk beheersen van de waterstanden in de open waterlopen. Op basis daarvan kunnen de

eigenaren van de landbouwgronden de nodige drainage systemen aanleggen en onderhouden, om de grondwaterstanden binnen voor hen aanvaardbare grenzen te houden. Tot op heden is het echter niet duidelijk, wie er voor het beheer van het "ondiepe grondwater" in bewoonde gebieden verantwoordelijk is, en dus aangesproken zou kunnen worden voor de schade, die kan ontstaan door te hoge en/of te lage grondwaterstanden. Die vraag is nog steeds niet beantwoord, en - naar het zich laat aanzien - zal daar mogelijk pas ná 2005 verandering in komen. Voor die tijd wordt er wellicht wel een fonds opgericht waaruit schade, ontstaan door grondwateroverlast, verhaald kan worden. Op dit moment is de jurisprudentie dat de huiseigenaren zelf opdraaien voor de geleden schade, c.q. de kosten om een dergelijke schade te voorkómen.

SITUATIE IN HET VAN STOLKPARK.

Bij de recente vervanging van de riolering zijn de oude - grote - rioolbuizen vervangen door kleinere buizen. Door de oude buizen werd zowel het afvalwater als het regenwa-

ter afgevoerd (het zgn. gemengde stelsel). En omdat het hier een zeer oud stelsel betrof, gingen we er van uitgaan dat daarin lekken voorkwamen.

Naar het nieuwe rioolstelsel in onze wijk stroomt alleen het regenwater van de daken, en het afvalwater uit de woningen. Daarom kon met veel kleinere buizen worden volstaan. Voor het overige regenwater, dat naar de straatkolken stroomt, zijn zakkputten aangelegd. Dat water zakt dus weg naar het ondiepe grondwater. En gezien het nieuwe riool niet lekt, zal het niet als drainageleiding fungeren.

Omdat het Van Stoltpark op duingrond is gebouwd, is er volgens de gemeente geen sprake van een waterafsluitende laag tussen het ondiepe grondwater en de waterpartij en het Kanaal langs de Haringkade. Het ondiepe grondwater kan dus min of meer ongehinderd naar dat open water afstromen.

Indien er - ondanks dit verhaal - bewoners zijn in onze wijk die last hebben (gehad) van grondwater in kelders en/of kruipruimten worden zij verzocht dit door te geven aan de portefeuillehouder Groen en Grijs.

UITDUNNEN VAN DE SCHEVENINGSE BOSJES

Het stadsdeelkantoor Scheveningen heeft aan alle bewoners van onze wijk een rondschrijven gestuurd, met de mededeling dat - in het kader van het reguliere onderhoud - het bomenbestand in de Scheveningse Bosjes wordt uitgedund. Met de uitvoering van deze werkzaamheden is inmiddels een aanvang gemaakt. Naar aanleiding daarvan heeft het bestuur van de wijkvereniging een aantal verontruste reacties ontvangen. Daarom hierbij een korte toelichting, op basis van informatie die werd verkregen van de groenbeheerder van ons stadsdeelkantoor.

Het merken van de bomen die worden gekapt, geschiedt door zeer ervaren bosbouwers. Hierbij worden in eerste instantie de zgn. toekomstbomen, c.q. de bijzondere bomen aangegeven met een blauwe stip; en worden de door ziekte aangetaste bomen, en beschadigde bomen, voorzien van een geel kruis. Daarna wordt gekeken in hoeverre de blauw gestipte bomen voldoende ruimte heb-

ben om goed door te groeien. Als dan blijkt dat bepaalde bomen te veel licht en/of voed-

foto: Anneke Landbeer

sel van de toekomstbomen wegnemen, worden ook deze bomen aangemerkt om te worden gerooid. Daarbij wordt mede gelet op de gewenste variatie in de soorten bomen die overblijven, en worden zoveel mogelijk de minder gewenste soorten verwijderd. Het hele proces van het uitdunnen van het bomenbestand is er dus op gericht om te komen tot een zo gezond en gevarieerd mogelijk bos.

Er zijn afspraken gemaakt met de groenbeheerder van Scheveningen om - nadat deze werkzaamheden zijn afgerond - samen met de Commissie Groen en Grijs van onze wijkvereniging, de bosopstand in ogenschouw te nemen in het deel van de Scheveningse Bosjes dat ligt aan de zeezijde van de prof. B.M. Teldersweg, en begrensd wordt door de Scheveningseweg en de Haringkade. Daarbij zal ook de schade ten gevolge van de storm in oktober 2002 worden meegenomen. Binnen de (beperkte) financiële middelen voor het groenbeheer, zal dan worden nagegaan op welke plaatsen er nieuwe bomen kunnen worden aangeplant. Dit laatste geldt ook voor de ontbrekende laan bomen in onze wijk. Hopelijk kan daarover in een van de volgende edities van de Van Stoltpark Koerier nadere informatie worden verstrekt.

Bouwen en Breken

Onze vroegere voorzitter, Ton Landheer, hield onder de titel "Bouwen en Breken" een bestand bij van alles wat er op het gebied van bouwen en ruimtelijke ordening gebeurde. Zonder diens geordende manier van presenteren willen wij de draad weer oppakken en u informeren over de stand van zaken van diverse ontwikkelingen in de wijk. Om zoveel mogelijk up-to-date te blijven is het noodzakelijk dat u zodra u iets hoort waarvan u denkt dat wij het moeten weten u ons informeert.

SANDHAGE (HOGEWEG 18)

Wij zijn benaderd door de Gemeente 's-Gravenhage, de Heren De Wit en De Nijs van de Dienst Stedelijke Ontwikkeling, die met ons wilde praten over de ontwikkelingsmogelijkheden van het terrein. Men deelde ons mee dat de makelaar van de verkoper, DTZ Zadelhoff, de Gemeente had gevraagd om aan te geven wat de mogelijkheden waren. De ambtenaren gaven ons als hun gedachten dat het mogelijk zou moeten zijn naast Sandhage nog een gelijksoortige villa te ontwikkelen (met voldoende afstand ertussen) en een paar "snippers" in de tuin te laten bouwen. Desgevraagd bleek men daarmee te doelen op huizen van zo'n 100 m².

De Commissie Ruimtelijke Ordening heeft als haar mening gegeven dat een tweede villa wellicht zou kunnen, mits in stijl en omvang passend in de omgeving, maar dat zij de "snippers" niet zag zitten. De door afbraak van de kliniek te behalen winst doordat de doorkijk in de diepe tuin hersteld zou kunnen worden zou daarmee namelijk vervallen. Drie "snippers" betekent verkaveling van de tuin met hekken en heggen en verlies van de mogelijkheid een doorzicht met alure te maken. De Commissie heeft als suggestie meegegeven, dat mogelijk achter in de tuin, waar vroeger de kasgebouwen stonden, een koetshuisachtig gebouw met daarin een aantal woningen mogelijk te maken.

Evenementencommissie

Een vereniging is slechts een echte vereniging als de leden elkaar ook kunnen ontmoeten. Er borrelen in het bestuur van de wijkvereniging dan ook met enige regelmaat ideeën op voor het organiseren van allerlei evenementen. Dat varieert van het in ere herstellen van de Oranjaborrel die onze vorige voorzitter, Ton Landheer, steeds weer wist te organiseren, tot en met een kinderfeest met een culturele inslag. Gedacht is al eens aan een wijkfeest in een tent op het gras aan de Hogeweg in de aanloop naar De Parade, het culturele zomerfeest in het Westbroekpark. Want wie weet zijn de artiesten die daar optreden wel te porren voor een leuke alternatieve beknopte Van

De tuin kan dan als een soort gemeenschappelijk park van de twee villa's en het Koetshuis dienen. Wij wachten de ontwikkelingen af.

VEREBUS (DUINWEG 37)

Na de wat ongelukkig verlopen presentatie tijdens de laatste bewonersvergadering zijn er formeel geen ontwikkelingen te melden. Informeel zou er aan vermindering van het volume worden gewerkt..

PARKWEG ONGENUMMERD (PLAN BRINKEL)

Ook hierover geen formeel nieuws. Er zijn tegen het voornemen om een verklaring van geen bezwaar te vragen aan Gedeputeerde Staten - de zogenaamde art. 19 Wet Ruimtelijke Ordeningprocedure - bedenkingen gericht. Daarop is door de Gemeente nog niet gereageerd.

PROMENADE HOTEL

De Commissie Ruimtelijke Ordening heeft op verzoek van de directie van het Promenade Hotel kennis genomen van de gedachten die leven om naast het bestaande gebouw een glazen toren te doen verrijzen. Hoewel het plan al enige verdiepingen verlaagd zou zijn, blijft de Commissie buitengewoon kritisch tegen de plannen aankijken. Er is gevraagd de alternatieven die er ongetwijfeld zijn nog eens te onderzoeken. Afgesproken is dat er omstreeks deze tijd nieuw overleg zal komen.

IRAANSE AMBASSADE (DUINWEG)

De Iraanse Ambassade heeft zonder vergunning en in strijd met het bestemmingsplan de tuin (verder) verhard en een aantal garages (of carports) geplaatst. Ondanks herhaald verzoek aan de Gemeente daaraan iets te doen, gebeurd dat niet. De Commissie zal nadere actie nemen.

VILLA BELLAVISTA (VAN STOLKWEG 16)

Soms zijn onze acties direct succesvol. De eigenaren van het kantoorpand hadden een beginselaanvraag gedaan om het gebouw te mogen uitbreiden met een bouwsel in de tuin. Dat is geweigerd met een voor ons als buurt belangrijke motivering.

"De karakteristiek van het Van Stolkpark uit zich in grote bouwvolumen in een vrijstaande setting omgeven door veel groen. Daarom worden er in het bestemmingsplan eisen gesteld aan de mate van bebouwing van het binnenterrein en zijn door zichten vanuit de openbare straat naar het binnenterrein belangrijk in de stedenbouwkundige afweging. In dit bouw wordt dit doorzicht in belangrijke mate versperd. Ook is het oppervlak van de uitbreiding vrijwel gelijk aan het oppervlak van de originele villa. De vrijstellingsbevoegdheid van het bestemmingsplan wordt ruim overschreden.. Het karakter van een aanbouw tegen een hoofdgebouw gaat verloren."

B&W is daarmee overigens nog niet eens toegekomen aan nog een belangrijk bezwaar, namelijk het verbod van verdere afwijking van de bestemming wonen, die de hoofdbestemming van de wijk is.

Er zijn nog veel meer ontwikkelingen gaande, maar daarover zullen wij u, na meer informatie te hebben verkregen, een volgende keer berichten.

Frits N. Grooss

Commissie Beschermd Stadsgezicht

Stolkparkparade! De gemeente Den Haag was zelfs zo vrijgevig ons vorig jaar een subsidie van 750 euro toe te kennen voor het organiseren van een cultureel buurtfeest. Ideeën genoeg, maar aan tijd ontbrak het. En de subsidie staat nog steeds op onze rekening op een definitieve bestemming te wachten.

Daarom doen wij bij deze een oproep aan alle wijkbewoners: houdt u van organiseren en bent u een beetje creatief? Bel dan met een van de bestuursleden of stuur een mailtje (marianne.schrijver@hetnet.nl). En sta aan de wieg van de Van Stolkpark-evenementencommissie. U bent als initiatiefnemer van harte welkom in het bestuur: alle commissievoorzitters zijn als

portefeuillehouder lid van het bestuur. Maar het bestuurslidmaatschap is geen must. U bent natuurlijk ook van harte welkom, als u uitsluitend een evenement wilt organiseren.

For our English speaking neighbours: if you are interested in setting up a party for the neighbourhood: please contact us. Last year the city council gave us a small grant for organizing a party for the neighbourhood. Lack of time caused us to set other priorities. But this year it has to be different. Please help us and call one of the neighbourhood committee members or mail to marianne.schrijver@hetnet.nl.

Nieuw contract beveiliging Van Stolkpark

De Stichting Buurtpreventie Van Stolkpark staat op het punt een nieuw contract te sluiten over de beveiliging van onze buurt. Wij hebben offertes opgevraagd bij een zestal bedrijven. Drie daarvan hebben gereageerd. Wij hebben met deze bedrijven gesproken, en de offertes vergeleken.

VCD Security uit Wateringen had de scherpste offerte, die mede tot stand kwam omdat VCD reeds werkzaamheden in deze buurt verricht. VCD zal op wisselende tijden 18 rondes per week rijden. Wij zijn nog bezig een aantal zaken af te timmeren, maar verwachten in februari 2003 het contract met VCD te kunnen afsluiten. Voor meer informatie zie: www.vcd-security.nl.

Per 1 april zal VCD zijn rondes gaan rijden in het

Van Stolkpark.

Mede hierdoor zijn er wijzigingen in de tarieven: €198,= per woning en €150,= per appartement per jaar.

Daarna zullen wij wederom een inventaris maken van de mensen die nog geen lid zijn, en de regelingen met flatbewoners te verhelderen. Ook zullen wij contact zoeken met wijkverenigingen van aangrenzende wijken om meer efficiëntie te bereiken. Tenslotte zullen wij nieuwe beveiligingstechnieken in de gaten houden om te bezien wat de meest doeltreffende methode is.

BESTUUR STICHTING BUURTPREVENTIE

De heer E.J.A. de Jager is afgereden als voorzitter. De heer P.M.J. Mendes de Leon zal hem

opvolgen als voorzitter. Mevrouw J. Hofland is de nieuwe secretaris. Doordat de heer Mendes de Leon al lid van het bestuur was, is er een open plaats ontstaan in het bestuur. Mensen die zich kandidaat willen stellen, kunnen reageren tot 28 maart 2003.

Het is in het belang van ons aller veiligheid dat U meedoet. Wees wijs en meldt u aan bij de secretaris mevrouw Hofland, Parkweg 3a, tel. 3557837.

Uiteraard zullen wij tijdens de volgende ledenvergadering rapporteren.

Namens de Stichting Buurtpreventie,
Pablo Mendes de Leon

Korte berichten

VRIJWILLIGERS VOOR DE PADDENTREK?

Binnenkort ontwaken de padden weer uit hun winterslaap. Duizenden padden trekken dan vanuit hun winterverblijf naar het water om daar te gaan paren en eieren te leggen. Om het water te bereiken moeten ze 's avonds en 's nachts vaak drukke wegen oversteken en de kans om daarbij doodgereden te worden is zeer groot.

De werkgroep Padden van de Haagse Dierenbescherming zoekt nog vrijwilligers om de padden op gevaarlijke plaatsen een handje te helpen bij het oversteken. Het gaat om de volgende lokaties in Den Haag: Dotterbloemlaan (maandag, woensdag en vrijdag), Kwekerijweg (dinsdag), Maciel Vrijenhoeklaan (woensdag en zaterdag). En in Wassenaar: Van Ommerenlaan (zondag en maandag), Buurtweg (maandag en donderdag). De padden worden vanaf zonsondergang overgezet.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de Haagse Dierenbescherming, Valeriusstraat 29, 2517 HM Den Haag, tel: 070-3924289 of een e-mail met uw naam, adres en telefoonnummer sturen naar dieren@haagsedierenbescherming.nl onder vermelding van paddentrek.

Wilt u zich in de wijk dienstbaar maken? Voeg u dan na zonsondergang bij de familie Grooss die tijdens de paddentrek op dat tijdstip te vinden is aan de Hogeweg, waar zij met het gehele gezin padden "overzetten".

NATUURVERKENNERS

Doe mee aan de grootste Haagse natuurclub! Hou je van een speurtocht door bos of park? Dan kun je meedoen met de natuurverken-

ners, die allerlei wandelingen organiseert door de groengebieden in en rond Den Haag. Er wordt altijd in de weekeinden en buiten de schoolvakanties gewandeld. Aan het eind van het seizoen is er een feestje. Als je tussen 7 en 13 jaar bent kun je meedoen en de hele familie mag aansluiten. Van alle activiteiten krijg je bericht thuis. Als je lid wordt kost dat 5 euro per jaar. Het programma ziet er als volgt uit: 25 en 26 april: wandeling Meer en Bosch, 25 en 26 mei: wandeling Ockenburgh, 28 en 29 juni: wandeling Westduinen, 30 en 31 augustus: wandeling Scheveningse Bosjes, 27 en 28 september: Zuiderpark en 25 en 26 oktober: wandeling Overvoorde. Aanmelden kan bij de dienst Stadsbeheer van de gemeente Den Haag, Safije Karatay, Postbus 212652, 2500 DP Den Haag. Je kunt ook eerst een folder aanvragen: tel: 070-3890367.

UIT WANDELEN IN HET VAN STOLKPARK?

Een oudere invalide dame, aangewezen op een elektrische rolstoel die ze alleen durft te gebruiken als er iemand met haar meewandelt, geniet elke donderdagmorgen van haar uitje. Om de beurt lopen vrijwilligers een uurtje met haar mee.

Het "meewandelteam" zoekt versterking van haar groepje van vier vrijwilligers, zodat ze iets steviger in hun schoenen staan, wanneer iemand van hen uitvalt.

Inlichtingen bij mevrouw A. Leijdesdorff, tel: 070-3544853. De dames Colijn, Machielsen en Davidson maken ook deel uit van het 'team'.

NAAR GRAVEN VAN BEKENDE SCHRIJVERS?

Een begraafplaats is als een mooie tuin of een rustig park, waar je langs aangelegde paden de graven passeert van talloze doden. Een bezoek aan een kerkhof als een ode aan

Oud Eik en Duinen. Foto uit het periodiek van de Haagse Bibliotheek

gestorven schrijvers en dichters past uitstekend bij het thema van de boekenweek van dit jaar 'Styx, leven en door in de letteren'. Deze Koerier verschijnt jammer genoeg te laat om u te attenderen op de wandelingen die de Haagse bibliotheek met dit thema organiseert. Maar ook zonder gids is het leuk en aange-naam om de Haagse begraafplaatsen te bezoeken en op zoek te gaan naar graven van schrijvers en andere bekende stadgenoten. Bij de beheerder kunt u hun graf op de plattegrond vinden. Maar ook een speurtocht is een goed idee. Uit eigen ervaring melden wij dat in elk jaargetijde zo'n bezoek de moeite waard is. Heel dichtbij aan de Kerkhoflaan kunt u terecht, maar breng ook eens een bezoek aan Oud Eik en Duinen, waar onder anderen Borderwijk, Louis Couperus en Menno ter Braak begraven liggen.

Algemene Ledenvergadering op 8 oktober jl in het VCL

Een kleine 40 wijkbewoners hadden op 8 oktober jl de moeite genomen om naar het VCL te komen voor de jaarlijkse algemene ledenvergadering van de wijkvereniging. Het bestuur had op heel wat meer belangstelling gerekend. Veel bewoners hadden de weken ervoor bestuursleden benaderd in verband met de plannen van de heer Brinkel om in het bosje aan de Parkweg een stadsvilla te gaan bouwen. Ook elders in de wijk bestaan plannen voor ingrijpende verbouwingen. Daarom leek het het bestuur een goed idee om al die plannen eens wat meer in detail met de leden te bekijken en te beoordelen, zodat het bestuur een stevige basis zou hebben om de gemeente van haar mening over die plannen op de hoogte te stellen. Dat de opkomst niet hoger was dan andere jaren was daarom in zekere zin teleurstellend.

De bijeenkomst begon met een discussie over de vergaderorde. Niet alle aanwezigen waren op de hoogte van het feit dat algemene ledenvergaderingen van de wijkvereniging openbaar zijn en hadden bezwaar tegen de aanwezigheid van de door het bestuur uitgenodigde initiatiefnemers van een aantal bouwplannen. Besloten werd om eerst de huishoudelijke zaken te behandelen en daarna naar de bouwplannen te kijken.

Marianne Schrijver startte het huishoudelijke

gedeelte van de vergadering met het voorstellen van Agneet Willekes, die het werk van Anneke Landheer als administratief medewerker voor de wijk heeft overgenomen. Agneet is - net als Anneke dat was - in dienst van de Stichting BOOG. Wij kopen als wijkvereniging deze administratieve ondersteuning bij BOOG in.

Alle verslagen over 2001 werden door de leden goedgekeurd en de penningmeester werd decharge verleend. Op de aankondiging dat de heer Mendes de Leon binnenkort het voorzitterschap van de Stichting Buurtpreventie als aspirant-voorzitter van de heer De Jager wil overnemen werd instemmend gereageerd. Zijn formele benoeming zal dan tijdens de volgende ledenvergadering worden voorgelegd. Twee wijkbewoners meldden zich voor het leveren van een actieve bijdrage aan het werk van de wijkvereniging. Dat is verheugend, want er zijn nog steeds onderdelen van het werk voor de wijk, die dringend versterking kunnen gebruiken, zoals het secretariaat en de redactie van de Koerier.

De heer Mendes de Leon gaf uitleg over het nieuw te sluiten contract met een beveiligingsbedrijf. Het ziet er naar uit dat dit er binnenkort nu dan toch eindelijk gaat komen. De voorwaarden zullen weliswaar minder gunstig zijn

dan die voor het huidige contract gelden. Maar daar staat tegenover dat de kwaliteit van de dienstverlening aanzienlijk hoger zal zijn. Bij het huidige contract is door het ontbreken van goede informatie niet eens te controleren hoe die kwaliteit er uit ziet!

Na een korte pauze werd de vergadering hervat met de presentatie van de verschillende bouwplannen. De uiteindelijke uitkomst van de beoordeling van de plannen door de aanwezigen was volstrekt helder. Het bestuur werd verzocht om bezwaar te maken tegen het bouwplan van de heer Brinkel, hetgeen intussen ook is gebeurd. De andere plannen moest het bestuur kritisch volgen en de gebruikelijke voorwaarden formuleren om het beschermd stadsgezicht te kunnen handhaven. Maar de presentaties en de discussies verliepen bepaald niet vlekkeloos. De gasten van het bestuur werden door een aantal aanwezigen niet erg correct bejegend. Ook de discussie tussen de wijkbewoners onderling verliep niet met respect voor elkaars opvattingen. Het bestuur betreurt deze gang van zaken.

Al met al is de koers die het bestuur moet varen helder en dat is dan ook het meest belangrijke resultaat van deze algemene ledenvergadering.

Actief in de wijk!

Het bestuur van de wijkvereniging heeft behoefte aan versterking. Wij hebben voldoende vrijwilligers die zich willen bezighouden met het beschermd stadsgezicht en met de buurtpreventie, maar de commissie groen en grijs en de redactie van de Koerier kunnen heel goed hulp gebruiken. En daarnaast zoekt het bestuur een nieuwe penningmeester. Waar gaat het precies om?

De commissie groen en grijs bekommert zich om het onderhoud en de kwaliteit van het groen om de fysieke infrastructuur in en om de wijk. Bij dat laatste moet u denken aan de noordwestelijke hoofdroute met de tunnel door het Hubertusduin, aan de ongelijkvloerse kruising van de Scheveningsweg en de Teldersweg en aan zaken als betaald parkeren in de wijk.

Voor de Koerier zoekt het bestuur een eindredacteur. Vanuit het bestuur en de commissies worden voldoende berichten voor de Koerier aangeleverd en mevrouw Anneke

*Kruising Scheveningsweg en Teldersweg,
foto van Ton Landbeer*

Landheer heeft ook steeds weer interessante verhalen, maar er is toch een eindredacteur nodig die zorgt voor eenheid van stijl, verbindende artikeltjes en korte berichten over het wel en wee van de wijk in directe relatie met de stad. De Facultatieve zorgt voor de opmaak en het drukken; dus het gaat echt

alleen om de eindredactie.

Het beslag dat deze activiteiten op uw tijd legt hebt u geheel zelf in de hand. Natuurlijk maken we als bestuursleden en in commissies van het bestuur afspraken met elkaar en plannen we onze activiteiten, want anders kun je niet samenwerken. Maar wij zijn allemaal vrijwilligers en houden rekening met elkaars drukke agenda.

Wellicht bent u gestopt met werken, of hebt u om de een of andere

reden wat tijd over of zin in eens heel wat anders te doen; zoekt u dan alstublieft contact met ons. Bel een van de bestuursleden (zie achterzijde van deze Koerier) of mail naar marianne.schrijver@hetnet.nl.

Wij zijn graag bereid om u verder van informatie te voorzien en onze ervaringen met u te delen.